UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED TRI-WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND McGREGOR STREET IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year $4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, заінкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня міститься в Українськім Робітничім Домі, на розі вулиць Причард і МекҐрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік $4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

Редакція за оголошення не відповідає.

БЕРІМСЯ ЗА ОРГАНІЗАЦІЙНУ ПРАЦЮ!

Початок жовтня — це початок активної сезонової праці в наших організаціях. Хочемо ми цего, чи не хочемо — літо впливає уємно на організаційну і культурно-освітню працю наших організацій в Канаді. І не тільки наших. Робота оживає з приходом осени. Робітництво з'їзджається до міст, осідає на кілька місяців — по добрій волі, а ще більше по неволі. І кожний, хто цікавиться громадськими справами, робітничим рухом, йде до організації, вчиться, вчить других, докладає частину своєї праці для добра розвитку визвольного робітничо-фармерського руху.

Цего року в містах збереться багато робітників — таких робітників, що не бажали-б вони того міста бачити, бо не заробили вони стільки, скільки те місто вимагає від них. Візьмім хоч би Вінніпег. Невдовзі в північній Манітобі закінчується будова залізниці і до Вінніпегу прибудуть тисячі робітників, що шукатимуть иншої праці чи заняття. Вже зараз у Вінніпегу є зареґістрованих 1,000 безробітних. Скільки їх не зареґістрованих — цего ніхто не знає. Кілька тисяч приїде їх з фармів, з залізниць та з инших літніх роботів. Самі залізниці в наслідок неврожаю вчасно віддалять від праці цего року тисячі робітників. Нічого потішаючого не можуть сподіватися робітники з роботи в лісах цеї зими, бо, по перше, в наслідок неврожаю не буде багато роботи і в лісах; по друге — та, що буде, нічого доброго робітникам не дасть, бо заробітна платня зведена буде до мінімуму, за яку годі робітникові навіть вижити.

В Торонто влада вже видала розпорядження, що ніяка міська фірма не сміє спроваджувати контрактових робітників з поза міста, але мусить брати до роботи міських робітників. Те-ж саме буде і в инших містах сходу й заходу. Безробіття насувається чорною хмарою і вже навіть буржуазні газети віщують тривогу.

До цего мусять бути приготовані всі робітничі організації. Робітники, які стоять в організаціях і мають працю, мусять уяснити собі, що армія безробітних в руках визискувачів — це засіб для зниження платні й погіршення умовин праці тим, які працюють. І нарікати на голодних безробітних не мають потреби ті, які вчасно не подбали чи не подбають, щоб цих робітників зорганізувати й допомогти їм вибороти допомогу, або працю.

Ось з чим стрінеться організоване робітництво в містах цеї зими. В першу чергу стрінеться воно з кличем — організуймо неорганізованих. Наші українські робітничо-фармерські організації також стоять перед цею проблемою. Серед безробітних буде великий відсоток і українських робітників, яких треба організувати, втягнути в загальний робітничий рух цеї країни, а в наші культурно-освітні та запомогові організації зокрема.

* *

Друге питання, як це зробити. Щоб на него відповісти, треба перевірити ряди членства наших організацій і змобілізувати його перш всего до внутрішньої організаційної праці, памятаючи, що організувати неорганізованих можуть тільки організовані робітники. З розпочаттям зимового сезону кожний член і кожна членкиня наших організацій повинні поставити своїм завданням допомогти своїй організації активною участю в організаційній діяльности. Робота не повинна спадати на одиниць чи на невеликі гуртки. Хто здатний до драмгуртка — повинен і повинна активно в нему працювати. Хто вміє або любить спів — повинен йти, вчитися й докладати старань, тобто заохочувати инших до співу. Хто почувається здатним проводити освітню працю, давати лекції, виклади, повинен на поклик організаційно-освітнього комітету зголоситися і віддати справі навчання стільки своїх сил, здібностей і часу, скільки йому позволяє на це спромога. Допильнувати діточі школи, допомогти вчителеві в його праці, заохочувати родичів до посилання дітей до школи — повинно стати клясовим завданням кожного члена й членкині. Відділи Жіночої Секції та Секції Молоді також допильнувати. До загальної культурно-освітньої праці долучити й членство відділів Р.З.Т. Одним словом взятися до праці повним фронтом, бо тільки в активній, солідарній праці можна будувати організацію й вчитися самому. Дрібненьким особистим справам не сміє бути місця в робітничо-фармерській організації. Такі вибрики, де вони трапляються, членство повинно однодушно засуджувати й поборювати.

Коли внутрішня організаційна праця буде проваджена отак солідарно, тоді членство матиме славне лице й спромогу взятися за організовання неорганізованих. Тоді самі неорганізовані робітники, бачучи щиру й солідарну працю членства, будуть горнутися до організації.

Може ще вирінути таке запитання: коли цего року є безробіття, то тяжко буде приєднувати до організації нових членів хоч би через те, що ті робітники не будуть в спромозі заплатити вступних та членських вкладок. Головно це може відноситися до робітників недавно прибулих із старого краю. На це можна найти такий вихід: при Укр. Роб. Домах поорганізувати освітні клюби з таких робітників тимчасово і без вступної і членської вкладки. В тих освітніх клюбах розвинути освідомляючу працю серед цих нових неорганізованих робітників, кандидатів на членів наших організацій. Дати їм спромогу вчитися, проводити корисно час, можна з між них брати до драмгуртка та хору тих, котрі це люблять і до цего надаються. І в цій роботі показувати їм користь робітничої організації, щоб вони зрозуміли, що в нинішньому капіталістичному суспільстві, щоб позбутися нужди серед багацтва — треба ставати в ряди робітництва організованого, в боєві клясові організації, треба кожний кусень хліба виборювати клясовою боротьбою. Байдужність — це гниль; недбальство — це злочин. Нині, коли сотні, чи тисячі капіталістів так безмилосердно визискують сотні мільйонів працюючих — робітник повинен ставати в ряди організації й боротися в ній проти тої несправедливої системи, що одним дає гори багацтва, а другим нужду, голод, безробіття.

Тож не відкладаючи справи на завтра, не спихаючи роботи на одиниць, берімся всі до щирого виконування організаційних обовязків, що їх наклала на нас наша пролетарська совість.

УНДО ПЕРЕД РОЗВАЛОМ.

Шептицький і католицькі єпископи захопили у свої руки Львівський Земельний Банк. — УНДО поділилося на чотири групі. — Сварки внутрі поглиблюються довкола проводу.

16-го серпня ц. р. відбулися тут загальні збори Земельного Банку, одинокої на Західній Україні банкової установи, що має право переводити всі кредитові і фінансові операції, включно з торгівлею девізами.

Побідила і захопила в свої руки цю установу найкрайніша реакція галицького дрібно-міщанства, клерикально-угодовська група, т. зв. українська християнська організація УХО.

Всі дотеперішні директори банку, др. А. Кульчицький, М. Гаврисевич і Говикович, пішли в дубину, тоб то викинено їх, а на їх місце приходять ще більші прихвостні галицьких уніятських єпископів: В. Сінгалевих, др. Кривуцький і др. Савчак.

Так само "Надзірна Рада" банку перевибрана з цілком нових людей, самих єпископсько-попівських манекенів, не лишаючи зі старого складу "ради" майже нікого. Викинено навіть всемогучого колись на галицькому політичному ґрунті, гнучкого і хитрого на всі боки д-ра Костя Левицького.

Звичайно, селянсько-робітничі маси в земельному банкові, установі, що служила і служить інтересам багатіїв, не дуже зацікавлені і зі становища визвольницької західньо-української політики не дуже важне це, яка група УНДО допала директорських пенсій і "надзірних" тантієм (зисків з відсотків). Але інтересне і важне те, що з приводу боротьби за посідання Земельного Банку вийшло на верх те, що в УНДО істнують ворожі собі групи, що безпощадно нападають одна на одну, взаємно себе поборюють і скорше чи пізніше допровадять УНДО до розбиття і розвалу.

Виявляється, що таких груп в УНДО є чотири: 1) автономістично-угодовська, 2) фашістська, 3) клерикально-угодовська (УХО), 4) ніби опозиційна.

Теперішній провід УНДО є в руках другої групи, фашістської, на чолі якої стоїть Дмитро Палів зі своїм чурою, головою партії УНДО д-ром Дмитром Левицьким. Пресовим органом групи є "Новий Час".

Чисельно найсильніша група перша, автономістично-угодовська, провідниками якої є професор М. Галущинський. В руках цеї групи знаходиться більшість львівських економічних культурних установ та щоденник "Діло".

Третя група — це клерикали-ухісти. Ця група політично і економічно є, так би мовити, на дорібку, але тому, що за нею стоять уніятські єпископи, станиславівський Хомишин і перемиський Коциловський з цілим, награбленим на селянстві і робітництві майном, проявляє вона значну активність і конкуренційну спосібність, доказом чого і єсть, власне, захоплення нею "Земельного Банку" і великий вплив у "Рідній Школі".

Провідниками клерикально-ухівської групи є: піп Галущинський, др. В. Охримович і бувший соціяліст, а тепер крайній реакціонер др. О. Назарук. Органом ухістів є "Нова Зоря".

Четверта група опозиції є найслабша і знаходиться щойно в початковій стадії організації. Вона купчиться біля д-ра Марітчака, а опозиційність її виявляється в незадоволености більше особистого, ніж принципіяльного характеру.

Хоча всі ті чотири групи, з яких в сучасну хвилю складається "єдине" УНДО, за виїмком може останньої групи, є супроти Польщі угодовські і ідеольоґічні майже однорідні, боротьба між ними розпалюється до крайности на тлі конкуренції за посідання економічних, господарських і культурних установ і з приводу ріжного розуміння політичної тактики.

Автономісти-угодовці і клерикали-ухісти обстоюють погляд беззастережної угодовости і льояльности супроти якої небудь Польщі і якого небудь відношення Польщі до західно-українських земель, між тим, коли унівські фашисти і унівська опозиція зорієнтовані на угоду супроти польської "демократії" за ціну певної автономії західно-українських земель, при чім фашисти є за участю Західніх українців в майбутній польській "інтервенції" проти Радянської України, а опозиціонери радіб підождати, аж режім Радянської України від большовицького режіму мирним шляхом перейде до демократично-парляментарного.

Боротьба груп в УНДО загострюється, поодинокі групи переходять супроти себе на "воєнне положення" і, чого доброго, УНДО незабавком розлетиться. Передбачаючи це, фашисти і ухісти заходяться утворити міцні осередки для своїх майбутніх партій, виразом чого є вістка, що "Новий Час" і "Нова Зоря" вже незабаром стануть щодневниками.

"Нову Зорю" фінансують, очевидно, єпископи.

Хто дає фонди "Новому Часови" покищо невідомо...

Відомо тільки, що закордонний експонент унівського фашизму "атаман" Коновалець перебував недавно в Лондоні...

Відомо теж, що зібрати долярів від українців в Канаді йому не вдалося.

УНДО є інтелігентський труп на тілі трудящих мас Західної України. Чим скорше той труп трісне, тим краще для справи визволення.

Політично чеснійші елементи з УНДО може отямляться, що їх завдання бути по боці селянсько-робітничих мас і відлються в існуючі визвольницькі українські партії.

Львівський.

РАДЯНСЬКІ ВОЄННІ КОРАБЛІ В НІМЕЧЧИНІ.

До двох німецьких портів загостила ескадра радянських воєнних кораблів. Німці зготовили гостям ентузіястичне приняття. На банкетах виголошувано дружні промови. В приняттю взяли участь вищі німецькі представники військової і цивільної влади.

ПРИЧИНИ ПОДІЙ В ПАЛЕСТИНІ.

У Палестині відбуваються події, що привертають до себе увагу всього світового пролетаріяту. Боротьба, що розгортається на всьому узбережжі Середземного моря, це — ознака пробудження кольоніяльних поневолених народів, що їх топче чобіт французького й британського імперіялізму, агентами якого в Палестині є сіоністи. Події в Єрусалимі й Яффі перекинулись уже в Сирію й грізною луною віддадися в містах Індії. Якби не закінчились події в Палестині, що є наслідком експерименту англійського капіталу, який використовує євреїв-еміґрантів для своїх імперіялістичних цілей, щоб завдати удару антиімперіялістичному рухові, — проте ці події завдали великої шкоди англійським імперіялістам на Близькому Сході.

Сіонізм виріс, як ідеольоґія зневіреної дрібної буржуазії. Люди без певної професії, що ледве животіли, шукали порятунку від економічного й політичного гноблення в утопії створення єврейської держави в Палестині. І от здавалося, що ця утопія вже здійснена, коли за кілька днів до Жовтневої революції — 2. листопада 1917 року — консервативний англійський лорд Балфур від імени англійського уряду оголосив декларацію, що після війни Палестина стане національною батьківщиною євреїв.

Це був дуже сприятний маневр, бо арабські націоналісти також сподівалися в наслідок війни й собі домагатися національного визволення. Інтереси британського імперіялізму владно диктували захопити Палестину. Євреї в Палестині мали стати за авангард британського імперіялізму. А для останнього Палестина має надзвичайно важливе стратеґічне значіння, бо по перше: вона розташована поблизу Суецького каналу, головного шляху між Англією й Індією, й по-друге є вузловим пунктом англійського повітряного сполучення (1927 р. відкрито повітряну лінію від Каїру через Палестину, Мессопотамію (Ірак) на Персію, а потім до Індії).

Коли до цього ще додати, що до палестинського порту — Гайфа прокладено нафтопровід із Мозуля, та що Палестина своїм географічним становищем є загородою проти вогнища національно-революційного руху в Трансйорданії та в Арабії, то значіння її для Англії стане ясне. Цим пояснюється та запопадливість, з якою англійські імперіялісти після війни скерували хвилю єврейських еміґрантів до Палестини, де сіоністи на кошти національного фонду й спеціяльно земельного фонду скуповували великі маєтки у місцевих ефенді (поміщики).

За останніми даними населення Палестини складається із 600 тисяч арабів, 150 тисяч євреїв і близько 80 тисяч християн. Хоч євреїв тільки 150 тисяч, проте вони мають там своєрідний парлямент, звязаний з палестинським урядом. А араби, що становлять 80% людности, ніякого впливу на керування країною не мають.

Сіонізм знедолюючи арабів, здійснює пляни єврейського капіталу й британського імперіялізму. Сіоністські шовіністи систематично витискували арабів і тим викликали велику лють проти євреїв.

Найімовірніше, що певні кола англійського імперіялізму підбурили арабів улаштувати різанину, щоб у такий спосіб дати сіоністам відчути, що вони тільки сторожовий собака англійського капіталу й не мають права провадити свою самостійну політику.

За такого стану комуністична партія Палестини, загнана тепер у підпілля, має перед собою велике завдання. Коли єврейські соціял-демократи зацікавлені посіяти розбрат між єврейськими й арабськими робітниками та селянами, то компартія Палестини повинна підпорядкувати своєму впливові робітників і селян-арабів, щоб разом з єврейськими робітниками повести їх на боротьбу проти британського імперіялізму, проти його сіоністських попихачів та проти арабів-поміщиків.

ЧЕРВОНІ ІСКРИ.

Як панують: кайзер, князі, принци й инші титуловані паразити в німецькому соціял-демократичному царстві.

Берлінський кореспондент написав до лондонської газети "Observer", з тої, перебрала вінніпеґська "Free Press", а ми подаємо за "Free Press", розуміється, із своїми заувагами, перепустивши зміст статті через свої червоні іскри.

Німеччина — країна соціял-демократичного уряду. Навіть президента мала соціял-демократичного і після того, як він "давдуба" — соціял-демократи вибрали президентом Гінденбурґа.

Що-ж, плакати не варто. Гінденбурґ нічим не ріжниться від першого ліпшого соціял-демократа. Хто зна, чи Гінденбурґ дописав би так, як зробив соціял-поліцай Берліну Церґібель?

Маємо приклад: Ні Балдвин, ні Чорчил не втяли того, що втяв МекДональд і Сновден.

* *

Все-ж таки Німеччина — республіка, а не монархія. Її монарх сидить на вигнані в Голяндії. І "бідує". Робітники хотіли позбавити його кольосального маєтку, хотіли забрати його лани, фільварки, фабрики та віддати їх робітникам і селянам. Але соціял-демократи не допустили до скривдження бідного кайзера Вільгельма.

І завдяки соціял-демократам, кайзер Вільгельм є ще й зараз найбагатшим чоловіком Німеччини. Маєток кайзера Вільгельма в готівці виносить 15 мільйонів фунтів стерлінґів, і на долари — це буде коло 75 мільйонів долярів, а як забагато це буде, коли-б ту суму зсипати на купу в золоті чи сріблі — то я не знаю.

Соціял-демократичний уряд Німеччини ревно оберігає 200 тисяч акрів кайзерової землі, щоб, борони соціял-демократичний боже, селянська корова не скубнула кайзерової травички при дорозі, щоб кожний центик доходу з тих ланів пішов в кишеню кайзера.

Ще має кайзер 100 тисяч акрів додаткової землі для своєї рідні — князів, архикнязів і инших царських приплідків.

Бідний кайзер! 300 тисяч акрів землі! І це не в Канаді, але в Німеччині, де акр землі — маєток, де десятки мільйонів населення не мають клаптика землі.

Бідний кайзер! Не дурно то він ще в часі війни казав: "Мої славні соціял-демократи".

* *

В Німеччині соціял-демократів назвати своїми може не лише кайзер.

Принц Алберт з Торну й Текцису — титул такий, властитель величезних лісів в Німеччині — має заледво 13 і пів мільйона фунтів стерлінґів, або $67,500,000 (67 і пів мільйона долярів).

Фрау Берта Круп — авжеж, та сама молодиця, що її іменем в часі війни називалася ота велика гармата, що за 70 миль стріляла на Париж — та молодичка має лише 50 мільйонів долярів.

Вона хоч не належить до родини Гогенцолернів, то як поважна леді заслугує на пильну увагу соціял-демократів. Щеб пак! Соціял-демократи — джентлмени й вони нікому не позволять скривдити жінки... Безробітні можуть собі здихати з голоду; але кривим оком не сміють вони подивитися на бідну Берту. Вона й так дуже потерпіла після війни, з примусу переробляючи гармати на плуги.

* *

Фріц Тісен, громадянин такий є в Німеччині, має бути великий симпатик соціял-демократів, він має величезні залізні фабрики в Рурськім окрузі і в додаток до них — тільки 35 мільйонів долярів.

Його найблищий колеґа, Отто Волф, в Рейському окрузі має величезні сталівні та 30 мільйонів долярів і стільки-ж має його партнер Отмар Штраус.

Ці добродії "дуже збідніли" в часі окупації цих округ аліянтськими військами. Тепер вони знову переходять під соціял-демократичне правління і певно, що побільшать свої зиски.

Ні революція, ні інфляція не пошкодила багацтву цих мільйонерів, а тепер соціял-демократична раціоналізація таки надобре забезпечить їм їхні мільйони й фабрики.

* *

Картина ще не повна.

Принц Йоган Гогенлоге є шестим багачем соціял-демократичної Німеччини. Має він 30 мільйонів долярів і величезні поклади цинку й вугля в Шлеску. Від него не відстає принц Максиміліян Егон зу Фуштенберґ, чорний ліс якого ще перед війною оцінювався в поверх 20 мільйонів долярів. Так він чорним залишився і по війні. Соціял-демократи не чіпнули його ліса із страху, певно, щоб самим не почорніти.

Перепрашаю. Вартість того ліса під соціял-демократами зросла на 10 мільйонів долярів... Соціял-демократи допомогли...

Принц Ґвідото Генкель фон Доннерсмарк, найтяще потерпів, бо багато його землі забрала Польща і він тепер заледво вартує між 15 а 20 мільйонів долярів. Жалю-б не було, коли-б польська шляхта тямила господарювати по соціял-демократичному. А то і з принца землю й майни забрала й сама з них користи не має.

Така сама нещасна доля постигла принца Генрі Плесса. І у него Польща багато забрала. На него під соціял-демократичним німецьким урядом працює заледво 10 тисяч майнерів, які за останні роки стільки добули вугля, що цілком покрили втрати принца на користь Польщі. А все завдяки німецьким соціял-демократам. Зараз він має 25 мільйонів долярів, але стільки-ж саме має пруський принц Фридрих... Соціял-демократичний уряд вирентував в Берліні палату того принца для приїзджаючих до Берліну багачів.

Отак то бідують кайзер, князі та принци в соціял-демократичному царстві. А що там є два мільйони безробітних — то хіба-ж князі тому винні? Коли-ж безробітні хочуть їсти, то Церґібель може нагодувати їх оловом з машинових гверів.

Мусій.

СФОРМОВАНО НІМЕЦЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ СОЮЗ.

БЕРЛІН, 24. вересня. — Тут утворено вчора німецько-англійський союз з метою плекати німецько-англійську приязнь. Лорд Рідінг буде головою англійського відділу а бувший канцлер Куно головою німецького відділу організації. Серед англійських членів комітету є Филип Сновден, міністер фінансів; Вил'ям Ґрейгем, президент торговельної ради; сер Роберт Горн, лорд Джеліко і генерал сер Роберт Гочисон.